

zaaknummer 2013 T978(1)

Advies d.d. 12 januari 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven

tegen:

[naam],
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
lid van de Congregatie van de Zusters van Barmhartigheid, Maastricht.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 5 september 2013. Op 18 november is bij de griffie een aanvulling op het klaagschrift binnengekomen.

Op 2 januari 2014 is bij de griffie een verweerschrift op het klaagschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens, advocaat namens aangeklaagde, te Tilburg.

Op 22 januari 2014 zijn ter griffie nadere stukken van de zijde van mr. Weller voornoemd ontvangen.

Voorts zijn op 25 januari 2014 en op 29 januari 2014 stukken van Mr. Weller ontvangen, waaronder emailverklaringen van mevr. [naam] en mevr. [naam].

Op 13 februari 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden.

Op 14 maart 2014 heeft de Klachtencommissie een advies uitgebracht. Tegen dit advies is bij brief d.d. 25 maart 2014 bezwaar ingediend namens klager. Hierop heeft mr. Baetens bij brief d.d. 28 maart 2014 gereageerd.

De Bijzondere kamer van de Klachtencommissie heeft bij beslissing d.d. 27 juni 2014 het bezwaar gegrond verklaard.

Bij mailbericht van 29 september 2014 heeft mr. Weller een verklaring van mevrouw [naam] overgelegd.

Op 2 oktober 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Weller voornoemd.

Aangeklaagde is niet verschenen. Zij werd vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur mr. Baetens voornoemd.

Conform het daartoe gedane verzoek van mr. Weller is de zaak aangehouden in afwachting van de behandeling van de andere zaken tegen aangeklaagde op 19 november 2014.

Bij mailbericht van 3 oktober 2014 heeft mr. Baetens nadere informatie verstrekt over de naam van aangeklaagde voor en na haar inkleding.

Bij brief van 5 november 2014 heeft mr. Baetens een verklaring overgelegd van zuster [naam] d.d. 13 oktober 2014.

Op de zitting van 19 november 2014 zijn als getuige gehoord mevrouw [naam] en mevrouw [naam].

Bij brief van 1 december 2014 heeft mr. Baetens gereageerd op het verslag van het getuigenverhoor van 19 november 2014.

Bij brief van 19 december 2014 heeft mr. Weller gereageerd op het verslag van het getuigenverhoor van 19 november 2014.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is toen hij drie maanden was, op advies van de Raad voor de Kinderbescherming in Huize Rustoord geplaatst. Aangeklaagde was een van de verzorgende zusters in [instelling]. Klager stelt dat hij in de periode van april 1957 tot en met medio 1968 door aangeklaagde seksueel is misbruikt.

Klager kan zich aangeklaagde goed herinneren, omdat hij haar eigenlijk als zijn moeder beschouwde. Van aangeklaagde heeft klager begrepen dat zij hem vanaf het eerste moment heeft verzorgd, maar zijn eigen herinneringen gaan terug tot zijn zesde levensjaar.

Klager weet zich te herinneren dat hij sliep op de slaapzaal van zuster [naam] en dat aangeklaagde hem regelmatig uit bed kwam halen en meenam naar boven naar haar chambrette. Aangeklaagde werd dan geaaid, een beetje gekieteld en gestreeld en kwam ook bij aangeklaagde in bed liggen. Klager vond daar niets vreemds aan. Hij was dit immers van jongs af aan gewend en beschouwde aangeklaagde als zijn moeder. Klager weet nog dat aangeklaagde haar toog uitdeed en dat er een enorme lange onderbroek tevoorschijn kwam, die er heel anders uitzag dan zijn eigen onderbroek. Aangeklaagde deed dan ook haar ondergoed uit en vervolgens gingen zij op bed liggen om wat te knuffelen. Soms kreeg klager ook een snoepje of een koekje. Gaandeweg werd klager in de richting van het geslacht van aangeklaagde geleid. Klager weet zich te herinneren dat hij aangeklaagde kusjes moest geven en dat hij ook haar geslacht moest likken. Dit alles ging echter op zo'n wijze dat klager niet heeft bemerkt dat dit niet juist zou zijn of dat er sprake was van seksueel misbruik.

Voor zover klager zich kan herinneren werd klager minimaal eenmaal per maand door aangeklaagde naar haar chambrette gehaald, van zijn zesde jaar tot aan zijn elf en halve levensjaar, het moment waarop aangeklaagde plotsklaps uit het leven van klager verdween.

Klager werd door aangeklaagde ook in zijn kruis gegrepen als hij in zijn broek had geplast. Dit knijpen ging over de broek heen en niet in het blote geslacht. Overigens kneep elke zuster hard en gemeen, zodra je in je broek had geplast.

Ter zitting van 13 februari 2014 heeft mr. Weller verklaard dat ook als onderdeel van de klacht heeft te gelden dat klager door aangeklaagde met enige regelmaat op de jongensslaapzaal zowel onder als boven de broek in zijn kruis is geknepen.

Klager neemt het aangeklaagde nog kwalijk dat zij zonder iets te zeggen uit zijn leven is verdwenen. Hij weet nog dat hij vlak vóór haar vertrek gesommeerd werd naar de chambrette van aangeklaagde te komen. Zij heeft toen gezegd: 'mama is erg stout geweest, ik zie het niet meer zitten, ik denk dat ik ga uittreden'.

Na het vertrek van aangeklaagde was klager niet meer te houden op het internaat en is hij overgeplaatst naar een internaat in Tilburg, waar hij ook ernstig is misbruikt.

2.2 Klager heeft het navolgende steunbewijs aangedragen:

- de toestemmingsverklaring van mevrouw [naam], bekend onder klachtnummer 2011 T274, wier klacht gegrond is verklaard;
- de verklaring van mevrouw [naam];
- de verklaring van de heer [naam], wiens klacht niet gegrond is verklaard wegens gebrek aan steunbewijs;
- de zaak van mevrouw [naam], bekend onder klachtnummer 2012 T725, wier klacht gegrond is verklaard;
- de verklaring van de partner van klager, mevrouw [naam] d.d. 29 oktober 2013,
- de verwijfsbrief van de huisarts naar de psycholoog mevrouw [naam] d.d. 5 november 2013
- de toestemmingsverklaring van mevrouw [naam] d.d. 12 december 2013;
- de emailverklaringen van mevrouw [naam] en mevrouw [naam] voornoemd.

2.3 De gevolgen van de gebeurtenissen voor het persoonlijk leven van klager zijn gedurende het gehele leven van klager merkbaar geweest. Na de L.T.S. heeft klager diverse baantjes gehad, maar hij kon niet goed omgaan met gezag. Op eenentwintigjarige leeftijd heeft klager zich als zelfstandige gevestigd en in 1981 een [bedrijf] geopend in [plaats]. Klager exploiteert deze zaak samen met zijn partner, met wie hij al dertig jaar samenwoont. Kort na het aangaan van de relatie heeft klager verteld dat hij al op jonge leeftijd was misbruikt, zonder veel op details in te gaan uit angst dat de relatie dan stuk zou lopen. Klager heeft altijd moeite gehad met lichamelijk contact en nooit kinderen gewild. Met huilende kinderen kan klager absoluut niet overweg.

In 2006 is klager voor zijn woedeaanvallen tijdelijk onder behandeling geweest van een psycholoog.

2.4 Het doel van de klachtenprocedure is voor klager op de eerste plaats om erkenning te verkrijgen voor wat hem is aangedaan. Klager wil daarbij dat er maatregelen tegen aangeklaagde worden genomen. Klager hoopt, wanneer zijn klacht gegrond wordt verklaard, wat meer rust te vinden in zijn leven. Ten slotte zou klager het op prijs stellen om een persoonlijk gesprek met aangeklaagde te hebben.

3. Het verweer

3.1 Aangeklaagde ontkent met nadruk de beschuldigingen van klager. Zij acht de beleving van klager niet juist. In ieder geval lijkt de herinnering van klager op een aantal punten aantoonbaar onjuist.

3.2 Klager stelt dat het misbruik van 1957 tot 1968 heeft plaatsgevonden in [instelling]. Zoals aangeklaagde al eerder heeft verklaard is zij pas in oktober 1962 in [instelling] geplaatst en vertrok zij in juni 1963 voor een retraite naar [plaats] waarvan zij in oktober 1963 terugkeerde. In oktober 1967 ging zij naar een kindertehuis in [plaats] en keerde zij in september 1969 terug naar [instelling]. In verband met de sluiting van [instelling] vertrok aangeklaagde in februari 1971 wederom naar [plaats], waar zij vijfendertig jaar werkzaam is geweest als gezinsverzorgster. Aangeklaagde stelt dan ook dat zij klager nooit van jongs af aan kan hebben verzorgd en dat zij bovendien nooit bemoeienis heeft gehad met baby's.

3.3 Aangeklaagde stelt voorts dat de jongens op een slaapzaal sliepen die onder toezicht van zuster [naam] stond. Aangeklaagde hield 's nachts toezicht in een van de meisjesslaapzalen, welke een verdieping hoger lag. Het is, volgens aangeklaagde, volstrekt onvoorstelbaar dat zij klager ongezien voor zuster [naam] regelmatig uit de slaapzaal haalde en hem een etage mee naar boven nam. Klager spreekt bovendien van gele gordijnen bij de chambrette, terwijl aangeklaagde zeker weet dat het blauwe gordijntjes waren, omdat aangeklaagde deze zelf had genaaid.

3.4 Het is voor aangeklaagde voorts niet duidelijk hoe klager ooit onder de trappen onder de toeg van aangeklaagde heeft kunnen gluren, omdat de trappen gesloten zijn. De beleving van klager raakt ook hier niet de werkelijkheid, aldus aangeklaagde. Aangeklaagde hecht er voorts waarde aan te benadrukken dat zij voor klager nooit de moederrol heeft willen en mogen vervullen.

3.5 De als steunbewijs aangevoerde kwesties zijn van een hele andere orde dan de onderhavige. De verklaring van de partner, die na aandringen van aangeklaagde is geproduceerd, betreft geen specifieke verklaring over de klacht en de overgelegde verklaring van de huisarts benoemt alleen relatieproblematiek als reden voor verwijzing naar een psycholoog.

4. Reactie op het verweer

4.1 Mr. Weller heeft namens klager een bericht van de gemeente [plaats] van de afdeling Burgerzaken overgelegd waaruit blijkt dat aangeklaagde van [dag] [maand] 1963 tot [dag] [maand] 1971 heeft ingeschreven gestaan op het adres van [instelling] te [plaats]. Voorts verwijst mr. Weller naar het standpunt van de Klachtencommissie ten aanzien van genoemde periode in de zaak bekend onder nummer 2012T725. De Klachtencommissie heeft in deze zaak vastgesteld dat voldoende aannemelijk is geworden dat aangeklaagde in ieder geval van [dag] [maand] 1967 tot [maand] 1968 in [instelling] werkzaam is geweest.

4.2 Daarnaast wijst mr. Weller op de op 29 januari 2014 ingediende emailverklaringen van mevrouw [naam] en mevrouw [naam], die beiden hebben verklaard dat zij het zo vreemd vonden dat er twee jongetjes op het internaat waren, klager en een vriendje, die altijd erg close waren met aangeklaagde. In die tijd werd niet begrepen dat deze twee jongens

5. De beoordeling

5.1 Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

5.2 De Klachtencommissie is allereerst van oordeel dat de door klager verweten handelingen kunnen worden gekwalificeerd als seksueel misbruik. Beide handelingen dienen naar objectieve maatstaven in redelijkheid geduid te worden als gedragingen zoals omschreven in artikel 1.3 van de Procedure.

5.3 De Klachtencommissie stelt voorop dat zij er geen twijfel aan heeft dat klager seksueel is misbruikt en dat hij daar tot op de dag van vandaag de gevolgen van ondervindt. In deze procedure moet zij echter adviseren of aannemelijk is geworden dat deze aangeklaagde klager heeft misbruikt op de door klager aangegeven wijze.

5.4. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. Door aangeklaagde zijn alle handelingen die klager haar heeft verweten steeds met klem ontkend. Door aangeklaagde is tevens ontkend dat zij op de jongensslaapzaal zou hebben geholpen.

5.5. De Klachtencommissie acht niet uitgesloten dat de zusters van slaapzaal wisselden dan wel elkaar gedurende een bepaalde periode waarnamen. Dit komt ook naar voren uit de ter zitting van de Klachtencommissie door de getuige [naam] afgelegde verklaring. Zij heeft immers verklaard dat zuster [naam] gedurende de periode dat zij een gebroken enkel had, werd vervangen door aangeklaagde.

5.6. Klager noemt aangeklaagde echter consequent Margaretha, een naam die door de andere klagers en klaagsters nimmer wordt gebezigd. Anderen spreken over respectievelijk zuster [naam], zuster [naam], zuster [voornaam] of zuster [achternaam]. Mr. Baetens heeft desgevraagd bij email van 3 oktober 2014 aangegeven dat een novice voor haar inkleding gewoon bij haar burgerlijke naam werd genoemd, in casu derhalve [voornaam]. Na haar inkleding heeft zij de kloostenaam [naam] ontvangen. Ook nadat klager hierop is gewezen, blijft hij ervan overtuigd dat aangeklaagde [naam] heette.

5.7. Gelet op het vorenstaande dient naar het oordeel van de Klachtencommissie rekening te worden gehouden met de mogelijkheid dat klager zich in deze vergist in de persoon van de pleegster. De Klachtencommissie ziet derhalve geen aanknopingspunten op grond waarvan zij het door klager geschilderde misbruik door aangeklaagde aannemelijk kan achten.

5.6. Op grond van hetgeen klager in deze zaak heeft aangevoerd kan de Klachtencommissie niet tot de conclusie komen dat het aannemelijk is dat aangeklaagde klager op de door klager gestelde wijze seksueel heeft misbruikt.

5.7. Gelet op bovenstaande overwegingen kan de Klachtencommissie niet anders dan de Overste adviseren de klacht niet gegrond te verklaren.

6. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Zusters van Barmhartigheid te Maastricht de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 12 januari 2015 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, W.M. Veltman Breddels en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. L. Sanders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.